

Čeho si zvlášť vážím na své mateřštině

Na úvod bych měl asi napsat, že jsem se tímto tématem nikdy nezabýval a ani mě nikdy nenapadlo se pouštět do podobných úvah. Se zadáním této práce jsem však byl nucen se zamyslet, zda na českém jazyce přeci jen není něco, co by stálo za to vyzdvihnout. Zprvu jsem se domníval, že není. Vždyť český jazyk, jak by se mohlo každému informatikovi zdát, nám tolik znepríjemňuje komunikaci skrze klávesnici. Náš jazyk používá znaky, které se mohou stát problémem, pakliže se snažíme komunikovat ze zahraničí. Napsat v cizím státě na klávesnici kroužkované „ů“ se může stát zdoluhavým problémem. Často pak právě komunikace prostřednictvím internetu přináší, k nelibosti mnohých, zjednodušování našeho mateřského jazyka. Každodenně se setkáme s emaily nepoužívajícími diakritiku, a to v dnešní době není ojedinělé ani na akademické půdě. Je otázkou, jestli může být takovéto zjednodušování problém, nebo je pouhým nutným znakem vývoje potažmo příklonem k efektivitě a stručnosti.

Přestože jsem zatím psal spíše výtky praktického rázu, tato práce mě donutila zamyslet se nad faktem, že český jazyk je pro mě jazykem mateřským. Minimálně proto bychom neměli opomíjet, že i tento jazyk má svá pozitiva. Podle mého, málokterý jazyk je schopen vytvářet tak rozmanité zdobněliny a citově zabarvovat slova. Do českého jazyka se dají velmi dobře promítnout různé emoce. K tomu nám stačí většinou pouze jedno podstatné jméno a potom pár gramatických pravidel. Uvedu příklad. Hned si můžeme uvědomit, jaký vnímáme rozdíl ve slovech „pes“, „pejsek“ nebo snad „pejsánek“. Slovo v nás vyvolává různé emoce podle toho, jaký tvar užijeme. Nejen proto se domnívám, že je český jazyk velmi tvárným, a to mu dodává na zvláštnosti.

V dnešní době, kdy vládne světu angličtina, si můžeme snadno uvědomit, jak je angličtina jazykem velmi zvukomalebným a není zase tak obtížné vymyslet v angličtině například vhodný rým. V Českém jazyce to problém být může. Například mnoho českých kapel se, krom jiného, i proto raději uchyluje ke skládání svých písní v angličtině. Rozhodně to však nepovažuji za věc negativní. Právě to, že vytvořit báseň nebo píseň v češtině není nijak jednoduché a vhodná slova do rýmu se mohou hledat hůře, proto si myslím, že je známkou vysoké literární schopnosti napsat dobrou českou báseň.

Jazyk je prostředek pro komunikaci s jinými lidmi, ale i prostředek pro komunikaci s námi samotnými. Tvoří tak jakousi platformu (rámeček) pro naše myšlení, protože myslíme prostřednictvím jazyka (podle mne). Proto každý jazyk vytváří jedinečnou kulturu a popisuje objekty z reality trochu odlišně. Současný trend je, dle mého názoru, všechny jazyky zjednodušovat a díky globalizaci a internetu také konvergence k jednomu všem srozumitelnému jazyku. To je škoda, protože s jazykem zaniká i ona kultura a způsob myšlení, či nazírání na realitu. Odlišnost myšlení bychom měli zachovávat a chránit, protože je nezbytná pro evoluci.

Tato esej mě donutila zapřemýšlet nad tím, že zachování českého jazyka může mít i v dnešní době smysl. Přestože jsou s naší mateřštinou spojena jistá úskalí (jak jsem zmiňoval internetovou komunikaci a její problémy s diakritikou), byla by škoda aby tento jazyk zanikal a upadal.

Užitečné zdroje na internetu

- <http://www.ujc.cas.cz/poradna> - Jazyková poradna AV.
- <http://www.pravidla.cz> - Online pravidla českého pravopisu.
- <http://www.czech-language.cz> - Čeština z jiného úhlu. Je zde stručně popsána historie jazyka.
- http://necyklopedie.wikia.com/wiki/Reforma_pravidel_českého_pravopisu - Pro zasmání, aneb kam by to mohlo dojít.